

Бейресми рецензенттің
6D011400 – «Тарих» мамандығы бойынша
Философия докторы (PhD) дәрежесін алу үшін Байгапанова Айгул
Болатовнаның «Семей облысының әлеуметтік-экономикалық даму тарихы
және оқыту әдістемесі (1939-1997 жж)» тақырыбында дайындалған
диссертациясына
ШКІР

Диссертациялық зерттеу жұмысының өзектілігі бүгінгі күнге дейін негізгі мәселелердің бірі болған, халықтың әлеуметтік тұрмыстық жағдайына қатысты әлеуметтік-экономикалық қайта құруларды жүргізу қажеттілігін жоққа шығара алмаймыз. Бүгінде экономикалық-әлеуметтік хал-ахуалды түбегейлі жақсарту үшін бірнеше саралау өзекті болып табылады. Сондықтан Семей облысының аталған тарихи кезеңге қатысты мәселелерінің негізгісі - оның қандай шаралар жағдайымен ұштастырылғандығын, экономикасы мен әлеуметтік ортасының қалыптасу деңгейлілігін, даму ерекшеліктеріндегі жетістіктер мен кереғарлықтардың болу сипаттылығын анықтаумен сабақтаспақ. Аймақтың әлеуметтік-экономикалық даму жолына ғылыми талдау жүргізіп, оны тереңірек зерттеу бүгінгі күннің кезегін күтіп тұрған маңызы зор, өзекті мәселе болып табылады деп есептейміз.

Семей облысының қалыптасуымен даму тарихын зерделеу, сонымен қатар аталған мәселені «Қазақстанның қазіргі заман тарихында» және «Өлкетану» тарихы пәндерінде оқыту әдістемесі зерттеушінің ғылыми жұмысы болып табылады.

А.Б. Байгапанованың диссертациялық тақырыбы және зерттеу жұмысы Қазақстан тарихындағы өзекті мәселелерге арналған. Зерттеуші тақырып аясында көптеген ғылыми жұмыстарға сараптама жасап бірнеше мұрағат қорларынан алған және құжаттардың зерттеу жылдардың аралығында осы тақырып бойынша көптеген деректер қарастырып талдаған.

Ұсынылып отырған зерттеу жұмысы Семей облысының тәуелсіздік алғаннан кейінгі жаңаша ұлттық көзқараспен зерделенген әлеуметтік-экономикалық жағдайына арналған диссертациялық еңбек болып табылады. Аталған зерттеу жұмысы кеңес үкіметі кезінде деректік нысана болмаған біршама мұрағат материалдарының алғаш рет ғылыми айналымға енгізілгендігімен ерекшеленеді.

Қазақстанның қазіргі заман тарихы курсы оқытуда білім беру, жанжақты дамыту және тәрбиелеудің бір тұтастығын қалыптастыруға бағытталған әдістемелік нұсқаулар берілді. - Өлкетану тарихын оқытуда Семей облысының әлеуметтік –экономикалық дамуы мен қалыптасу ерекшеліктері, деңгейі мен құрамы айқындалып, тың мұрағат деректері арқылы талдауға мән берілген.

Зерттелу нәтижелерін халықты еңбекпен қамту және әлеуметтік қорғау мемлекеттік және мемлекеттік емес орталықтардың іс-қимылдарында, әлеуметтік - еңбек қатынастарын реттеуге арналған бағдарламалар мен болжамдарды жасап шығару жұмыстарында пайдалануға болады. Зерттеу барысында алынған ғылыми - әдістемелік нәтижелерді тақырып мазмұнын толықтыру үшін жалпы білім беретін орта мектептерде, колледждерде, жоғары оқу орындарында оқу үрдісіне қолдануға болады. Семей облысының 1939 -1997 жылдар аралығындағы тарихы зерделенеді. Аталған кезең Семей облысының әлеуметтік –экономикалық дамуының түбірлі өзгерістерімен сипатталады.

Қолданылған әдістемелік ұстанымдар негізделген кезде қойылған міндеттерге сәйкес кешенді ғылыми зерттеу әдістері пайдаланылды. Диссертациялық зерттеу тақырыбына қатысты мұрағат құжаттарына талдау жасап, ғылыми айналымға ұсынумен, іргелі теориялық-әдіснамалық принциптерге сүйене отырып, тарихи оқиғалар мен дәйектерге статистикалық талдаулар жасалды.

Сондай-ақ, Scopus компаниясының деректер базасына кіретін халықаралық ғылыми журналдарда 1 мақала, ҚР БҒМ Білім және ғылым саласындағы бақылау комитеті ұсынған журналда 4 мақала, республикалық және халықаралық ғылыми-практикалық конференцияларда 3 мақала жарық көрді. Жалпы алғанда диссертацияның нәтижелері мен тұжырымдары бойынша 8 мақала жарық көрді.

Қысқартып айтқанда, Байгапанова Айгүл Болатовнаның «Семей облысының әлеуметтік-экономикалық даму тарихы және оқыту әдістемесі (1939-1997 жж)» тақырыбында дайындалған диссертациялық жұмысы толық аяқталған жұмыс болып есептеледі. «Ғылыми дәрежелер беру ережесінің» қойылатын талаптарына сай келеді.

Докторант А.Б. Байгапанова 6D011400 – «Тарих» мамандығы бойынша философия докторы (PhD) дәрежесіне лайық болып табылады.

Рецензент,
Қазақ агротехникалық зерттеу университетінің
қауымдастырылған профессор,
тарих ғылымдарының кандидаты

А.Ж. Габдулина

